

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 1996 අගෝස්තු
 සේව්‍යවිභ පොදු පාලන පද්ධතිය (உயர் தரப் பரீட்சை, 1996 ஜனவரி
 General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, August 1996

ශුද්ධ ගණිතය II

தூய கணிதம் II

Pure Mathematics II

01	
S	II

පැය තුනයි / முன்று மணி / Three hours

ප්‍රශ්න හයකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

1. (i) ත්‍රිකෝණයක පරිවෘත්තය මත පිහිටි ලක්ෂ්‍යයක සිට ත්‍රිකෝණයේ පාද මත ඇඳි ලම්බයන්හි අඩි ඒකාබද්ධ බව සාධනය කරන්න.

P යනු ABC ත්‍රිකෝණයක පරිවෘත්තය මත පිහිටි ලක්ෂ්‍යයක් යැයි සිතමු. PA, PB, PC විභේදන වන සේ පිළිවෙලින් S_1, S_2, S_3 වෘත්ත අඳිනු ලැබේ. පොදු කේන්ද්‍ර ලක්ෂ්‍යය වන P ට අමතරව, S_2 සහ S_3 සහ S_1, S_1 සහ S_2 වෘත්තවල කේන්ද්‍ර ලක්ෂ්‍ය පිළිවෙලින් X, Y, Z වේ. X, Y, Z ඒකාබද්ධ බව පෙන්වන්න.

- (ii) මෙහෙයවීමේ ප්‍රවේශයේ විලෝමය ප්‍රකාශ කරන්න.

ත්‍රිකෝණයක ශීර්ෂවල දී එහි පරිවෘත්තයට ඇඳි ස්පර්ශක, ත්‍රිකෝණයේ සම්මුඛ පාද ඒකාබද්ධ ලක්ෂ්‍යවල දී හමුවන බව සාධනය කරන්න.

2. $VABC$ වාක්‍යකලයක, VA දරය ABC කලයට ලම්බ වන අතර, $AC = BC = a$ සහ $VA = AB = \sqrt{2} a$. P යනු VB හි මධ්‍ය ලක්ෂ්‍යයයි. VAC කලයෙහි F යනු A සිට VC ට ඇඳි ලම්බයේ අඩියයි. APF කලයට VB ලම්බ බව පෙන්වන්න.

K යනු AC හි මධ්‍ය ලක්ෂ්‍යය යැයි සිතමු. K හරහා, VB දරයට ලම්බ වන සේ කලයක් අඳින්න. V සිට එම කලයට ඇඳි දුර සොයන්න.

3. $ax + by + c = 0$ රේඛාවෙහි $P(\alpha, \beta)$ ලක්ෂ්‍යයේ ප්‍රතිබිම්බය සොයන්න. ඒ නයින්, $ax + by + c = 0$ හි, $lx + my + n = 0$ රේඛාවේ ප්‍රතිබිම්බය සොයන්න.

රෝම්බයක විකර්ණයන් $2x + y - 1 = 0$ රේඛාව වේ. එක් ශීර්ෂයක් $(2, -3)$ වන අතර එහි එක් පාදයක් $y - x - 4 = 0$ රේඛාව මත පිහිටයි. ඉතිරි පාද තුනෙහිත්, ඉතිරි විකර්ණයේත් සමීකරණ සොයන්න.

4. $ax + by = 1$ සරල රේඛාව, $x^2 + y^2 + 2gx + 2fy + c = 0$ වෘත්තය A සහ B ලක්ෂ්‍යවල දී කේන්ද්‍රය කරයි. ඔස්වා-ක මූල ලක්ෂ්‍යයෙහි දී, AB සෘජු කෝණයක් ආපාතනය කරයි නම්,

$$c(a^2 + b^2) + 2(ag + bf + c) = 0$$

බව පෙන්වන්න.

$x^2 + y^2 - 6x - 4y - 3 = 0$ වෘත්තයේ PQ විවලා ජ්‍යායක් මූල ලක්ෂ්‍යයෙහි දී සෘජු කෝණයක් ආපාතනය කරයි. ඉහත ප්‍රතිඵලය භාවිත කර හෝ අන් ක්‍රමයකින් හෝ PQ හි මධ්‍ය ලක්ෂ්‍යයෙහි ඵලය

$$2x^2 + 2y^2 - 6x - 4y - 3 = 0$$

වෘත්තය බව පෙන්වන්න.

5. (i) a හා α යනු ධන නියත වීම, ධ්‍රැවක ඛණ්ඩාංක ඇසුරෙන් $r = a \sec(\theta - \alpha)$ මගින් ගෙන දෙන පථය හඳුන්වා දෙන්න.

$$r = 4 \sin \theta - 3 \cos \theta \text{ සමීකරණය සහිත } C \text{ වක්‍රයෙහි දළ සටහනක් අඳින්න.}$$

ධ්‍රැවයේ සිට ඇඟිලිම පිහිටි C හි ස්පර්ශකයේ සමීකරණය කුමක් ද?

- (ii) $y = f(x)$ හි දළ ප්‍රස්ථාරයක් අඳින්න; මෙහි

$$f(x) = 1 - x, \quad x \leq 1$$

$$= x - 1, \quad 1 \leq x \leq 2$$

$$= 3 - x, \quad x \geq 2.$$

එම රූප සටහනෙහි ම, $y = g(x) = f(2x)$ හි දළ ප්‍රස්ථාරය ද ඇඳ, $g(x) \geq y \geq f(x)$ වන $R(x, y)$ පෙදෙස අඳුරු කරන්න.

R හි දී $y - 2x$ හි අවම අගය සොයන්න.

6. $(at^2, 2at)$ ලක්ෂ්‍යයෙහි දී, $y^2 = 4ax$ පරාවලයට ඇඳි අභිලම්භයේ සමීකරණය,

$$tx + y = at^3 + 2at$$

බව සාධනය කරන්න.

$y = mx + c$ සරල රේඛාව, $y^2 = 4ax$ පරාවලය මත පිහිටි $P(at^2, 2at), Q(aT^2, 2aT)$ ප්‍රභින්න ලක්ෂ්‍ය දෙක හරහා යයි නම්,

$$t + T = \frac{2}{m} \quad \text{සහ} \quad atT = \frac{c}{m}$$

බව සාධනය කරන්න.

c යනු නිශ්ශුන්‍ය නියතයක් නම්, P හි දී සහ Q හි දී අභිලම්භවල ඡේදන ලක්ෂ්‍යය (m විචලනය වන විට)

$$2(cx + 2ay - 2ac)^2 + c^3y = 0$$

වක්‍රය මත පිහිටන බව පෙන්වන්න.

$c = 0$ නම් කුමක් වන්නේ ද?

7. $S = \frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} - 1 = 0$ ඉලිප්සයට, විකේන්ද්‍රික කෝණය ϕ වූ P ලක්ෂ්‍යයේ දී ඇඳි l ස්පර්ශකයේ සමීකරණය සොයන්න.

විකේන්ද්‍රික කෝණ θ සහ ϕ සහිත ලක්ෂ්‍යවල දී ඇඳි ස්පර්ශකයන්ගේ ඡේදන ලක්ෂ්‍යයෙහි ඛණ්ඩාංක ද සොයන්න.

N යනු මූල ලක්ෂ්‍යයෙහි සිට l රේඛාවට ඇඳි ලම්භයේ අඩිය යි. $S = 0$ ඉලිප්සයට N සිට ඇඳි අනිකුත් ස්පර්ශකයේ ස්පර්ශ ලක්ෂ්‍යය වන Q හි විකේන්ද්‍රික කෝණය θ නම්

$$a^2 \tan \phi = b^2 \tan \frac{1}{2}(\theta + \phi)$$

බව පෙන්වන්න.

Q' වනාහි, ඉලිප්සයෙහි Q හරහා වූ විෂ්කම්භයේ අනිකුත් කෙළවරයි. $S = 0$ ඉලිප්සයට P හරහා ඇඳි අභිලම්භය Q' හරහා යන බව ද පෙන්වන්න.

8. $px + qy = 1$ රේඛාව, $S \equiv \frac{x^2}{a^2} - \frac{y^2}{b^2} - 1 = 0$ බහුවලයට ස්පර්ශකයක් වේ නම් $a^2p^2 - b^2q^2 = 1$ බව පෙන්වන්න.

k නියතයක් වූ, $x^2 + y^2 - 2ky = a^2 + b^2$ වෘත්තය $S = 0$ බහුවලයේ ස්පර්ශකවලින් $P_1 \equiv (x_1, y_1)$ සහ $P_2 \equiv (x_2, y_2)$ ලක්ෂ්‍යවල දී ඡේදනය කරයි ; මෙහි P_1 ප්‍රථම වෘත්තපාදකයෙහි ද P_2 සිව්වන වෘත්තපාදකයේ ද පවතී.

$$\frac{y_1}{b} = \lambda + \sqrt{1 + \lambda^2}$$

$$\text{සහ } \frac{x_2}{a} = -\lambda + \sqrt{1 + \lambda^2}$$

බව පෙන්වන්න: මෙහි $\lambda = \frac{kb}{a^2 + b^2}$.

ඒ නමින්, k හි සියලුම අගයන් සඳහා P_1P_2 රේඛාව $S = 0$ බහුවලය ස්පර්ශ කරන බව පෙන්වන්න.

9. (i) ත්‍රිකෝණයක් සඳහා, සයින් නියමය ප්‍රකාශ කරන්න.

මිනුම් ABC ත්‍රිකෝණයක් සඳහා සුපුරුදු අංකනයෙන්, $\cos C = \frac{a^2 + b^2 - c^2}{2ab}$ බව සාධනය කරන්න.

$$\frac{\sin(B - C)}{\sin A} = \frac{b^2 - c^2}{a^2} \text{ බව පෙන්වන්න.}$$

(ii) ABC ත්‍රිකෝණයක, කෝණවල අතන්තර සමඵලඡේදකයන්හි ඡේදන ලක්ෂ්‍යය I ද පාදවල ලම්භ සමඵලඡේදකයන්හි ඡේදන ලක්ෂ්‍යය O ද වේ. A යනු පූර්ණ කෝණයක් නම් $BC \perp IO$ හි ආනතිය

$$\tan^{-1} \left| \frac{\cos B + \cos C - 1}{\sin B - \sin C} \right|$$

බව පෙන්වන්න.

10. (i) 1 සහ 2 අතර $\frac{\cos x + 2 \sin x + 1}{\cos x + \sin x}$ පෘථිතිය නොහැකි බව පෙන්වන්න.

(ii) $A + B + C = \pi$ නම්,

$$\cot A \cot B + \cot B \cot C + \cot C \cot A = 1$$

බව පෙන්වන්න.

(iii) $\tan \theta + \tan 2\theta + \tan 3\theta = 0$ විඳවන්න.

$$(iv) \tan^{-1} \left(\frac{1}{2} \right) + \tan^{-1} \left(\frac{1}{3} \right) = \tan^{-1} \left(\frac{1}{4} \right) + \tan^{-1} \left(\frac{3}{5} \right)$$

බව සාධනය කරන්න

11. A සහ B සිද්ධිත් දෙක, $P(A \cap B) = P(A)P(B)$ වන පරිදි වේ නම් A සහ B ස්වායත්ත සිද්ධිත් යැයි කියනු ලැබේ.

C සහ D ස්වායත්ත සිද්ධිත් දෙකක් යැයි සිතමු. C' සහ D' යනු පිළිවෙලින් C හි සහ D හි අනුකූල සිද්ධිත් වේ.

- (a) C සහ D' ස්වායත්ත සිද්ධිත් බව ද
- (b) C' සහ D' ස්වායත්ත සිද්ධිත් බව ද

පෙන්වන්න.

මිනිසෙකු සහ ඔහුගේ භාග්‍යාව, ඔවුන්ගේ විවාහයෙන් පසු අඩු වශයෙන් වර්ෂ 25 ක් ජීවත් වීමේ සම්භාවිතාවන් පිළිවෙලින් 0.70 සහ 0.80 වේ.

වර්ෂ 25 කින්,

- (i) දෙදෙනාම ජීවත්ව සිටීමේ,
- (ii) එක් කෙනෙකුටත් ජීවත්ව නොසිටීමේ,
- (iii) අඩුවශයෙන් එක් කෙනෙකුටත් ජීවත්ව සිටීමේ,
- (iv) හරියටම එක් අයෙකු ජීවත්ව සිටීමේ,

සම්භාවිතාව සොයන්න.

12. X යනු,

$X = x$	x_1	...	x_i	...	x_n
$P [X = x]$	p_1	...	p_i	...	p_n

සම්භාවිතා ව්‍යාප්තිය සහිත විචිත්ත සමභාවී විචල්‍යයක් යැයි සිතමු.

X හි මධ්‍යන්‍යය $E(X)$ සහ X හි විචලතාව $\text{Var} X$ අර්ථ දක්වන්න.

a සහ b නියත නම්,

$$(i) E(aX + b) = aE(X) + b$$

සහ (ii) $\text{Var}(aX + b) = a^2 \text{Var} X$

බව පෙන්වන්න.

සාධාරණ දළ කැට යුගලයක් විසිකිරීමේ දී, රේඛය 7 ලැබීමේ සම්භාවිතාව සොයන්න.

කිසියම් ක්‍රීඩකයෙකු සාධාරණ දළ කැට යුගලයක් 5 වරක් විසිකරයි. මෙම විසිකිරීම් X වල දී, රේඛය 7 වේ. X ට ගත කැකි අගයයන් ලියා, X හි සම්භාවිතා ව්‍යාප්තිය සොයන්න.

X හි මධ්‍යන්‍යය සහ විචලතාව පිළිවෙලින් $\frac{5}{6}$ සහ $\frac{25}{36}$ බව පෙන්වන්න.

ඔහුට, $6X + 7$ ලකුණක් ප්‍රදාය කෙරේ නම්, ඔහුගේ අපේක්ෂිත ලකුණක්, ලකුණේ විචලතාවක් සොයන්න.